

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. fiók-egylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. fiók-egylet.
A szerkesztésért felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasábos petitos egyzseri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér tanítója 25 kr.

A muraszombati — díjazással egybekötött — lóvásár.

A muraszombati gazd. fiók-egylet f. hó 24-én a lóvásár terén díjazással egybekötött lóvásárt tart, melyre lapunk kedves olvasói ismételten is figyelmeztetve voltak.

Tekintve a nemes czélt, melynek a gazdasági fiók-egylet felhívásában is kifejezést adott, tekintve a mindinkább növekedő erkölcsi és anyagi sikert, melylyel a gazdasági fiók-egylet ismert szarvasmarha-kiállításait is rendezte, nem kérelkedhetünk azon sem, hogy az egyesület tetemes áldozata révén rendezett ezen lóvásár is sikerültnék lesz mondható, különösen akkor, ha vidéki birtokosai is — megértve a nemes czélt — minél nagyobb számban iparkodnak azon megjelenni.

Vidékiünk szép ló-állományát tekintve, egyetlen egy valamire való lóvásárrunk sincs ugy ebben, mint a szomszéd járásban. Birtokosaink ha lovaikat értékesíteni akarják vagy ilyeneket venni kényseritvék, a távol muraközi, szent-íónai, nedelici lóvásárokat kénytelenek felkeresni, a mely természetesen a vidék szorgalmas lótenyésztőjére bizony nem igen kellemes foglalkozás.

Kell tehát hogy mozogjunk! Kell, hogy létesítsünk vidékiünk központján egy oly lóvásárt, a mely birtokosaink

igényeinek mindjobbban megteleve, lótenyésztésünk emelésére befolyással legyen. Érdekelve vagyunk e téren sokan, uradalmak, nagyobb- és kisebb birtokosok egyaránt!

Ha teszünk, iparkodunk e szellemben előre, megérjük még azt az időt, hogy öröm és büszkeséggel látogathatjuk a muraszombati lóvásárokat.

A muraszombati gazd. fiók-egylet megtette a kezdő lépést. Megtette pedig ama nemes áldozatkészségével, mely az egyesület egész működését átleni. A mi feladatunk tehát a kijelölt uton már most tovább haladni, — buzdítva egymást, serkentve e czél elérésében szomszédainkat, jóbarátainkat.

Igy kívánja azt saját érdekünk, ezt kívánja tőlünk hazafiságunk is.

Hazafiságunk mondtam, de ismételhetem is. A haza egy vidékének anyagi javát bármintó téren előmozdítani, lakosságát gazdaságilag előbbre vinni, anyagiakban mindjobbban függetlenné tenni, ez a valódi hazafiság azon neme, mely az erkölcsi, a lélek hazafiságával kell hogy párosan járjon. Papi- és tanítói karunk szellemének működése biztosít a sikerrel emez oldalon.

Támogassuk őket!

A gazdasági fiók-egylet életrevaló kezdeményezése közelebb visz bennünket a másik oldalra, azért hazafias

kötelességet teljesítünk önmagunk és embertársaink iránt, ha vállaltve támogatjuk működésében a kezdeményező egyesületet.

Jegyzőkönyv

felvettett a „Vastankercselti tanító-testület muraszombati járásköre által 1893-ik évi május hó 25-én Vaskörpádon tartott XXXVII. rendes gyűléséről.

(Folyt. és vége.)

4. Népiskoláinkban ugy a belső, mint a külső ügyeket tekintve, czélszerűség- és egyöntetűsége törekedni. Hasznáinkunk lehetőleg ugyanegy tankönyveket, tanítunk alkalmas és maradó becslépedalokat, egyházi énekeket, de minden iskolában egyformákat. (Természetesen az egyházi énekeknl a felekezeti jelleg szerint.) Ezzel tesszük magyarisításunkat egységessé, a gyakorlati életre maradóvá; ezzel egyengetjük az utat a magyarisítás számára a templomba. Ugyanazert körünk szerkesztszen olcsó, csak szöveg-eg ellátott népdalkönyvecskét, a dallamot pedig minden tanító a magának. Bizson meg ennek szerkesztésével néhány alhoz értő tagot. A két vallásfelekezet esperessége ke- ressesek meg, hogy az alkalmas egyházi éne- kekben megállapodhassunk. Mi tanítók pedig tegyük meg, hogy a magyarisítás érdekében, minden iskolában, jellegre való tekintet nél- kül, — tanítsuk a kijelölendő egyházi éne- keket, de csakis magyarul.

5 Eddigi tapasztalataink arról gyözhet- tek meg bennünket, hogy a magyarisítás ér- dekében annyira szükséges közművelődési egyesületnek társadalmi uton való megalaku- lása jelenlegi viszonyaink közepette nem vár- ható. Ugyanazert tanítókörünk keresse meg Vasvármegye törvényhatóságát, hogy ez ügy-

OSTARCSA

Hová lett az Urbán.

Lelkemre mondom, ha ma délben a házi kis- aszony, mely nem magyarzárta volna, hogy hát miért is áll kettém a megkésztülék az asztalomon, napi sohasem tudtam volna meg, hogy egy teljes napot átaltudtam.

Mint nagy ponton krosnikák már csak elmond- dom híen az esetet, hadd okujanak belőle és rajtam a késői unokák, hogy ha majd a sörös kancához ér az éltők szekere, hadd mondhassák: lepiálom a dédapámat! jobban tudom én. Híry- jék el kérem, hogy boldog az az ember, kinek megvan a tükka, őt életében szomorunak nem látni soha.

A görög „Pontekoszté”-ből lett a magyar pünkösöd a német Pfingsten. Magyaroknál 2 napi ün- nep — németeknél három. Már pedig ha a hétnek három elő napja ün- nep: akkor az őt ger- mánok dalias utódi — professor és diák egy- aránt — teljes egy hétig tart ün- nepet. És tudják- e kérem mi az a specifikus berlini studens? Egy örök mozgó gép a tudományok beszerzésére, a vil- ág legszorgalmasabb diákja. Ha pedig lelkiismer- tetesen tanult amennyit kell, amennyit bírt, amennyit akart, úgy oda áll a sörös hordó csapja alá: „O schöne, junge Wirtin von der grünen Linde”. Igy történt tegnap — azaz becsónakot fog- nyalótt is. Siegfriednek volt emlékezése arra, hogy 23 évvel ezelőtt elgítette ki előzör szomját,

de akkor ám nem a sörös kancó keserő habjában, hanem a világ legjobb itálával, az edes anya tá- pláló tejével. Ennek örömeire pedig 23 év után új- ból kell valamit inni, hogy a 24-höz maradjon valami közvetlen emlékezés. Az est első felvonása a Siegfried szülei társaságában folyt le. A leg- dühösebb ivók a legerényesebb mértékletességi predikációkat tartottak. A második felvonás Sig- fried szobájában játszódott le, hol ő kelme kor- láltan hatalommal rendelkezve, mosó szekrényét sörös pinczévé alakítván át, a 30 évig Pilsentől oda rejté el. En uram! 8 embernek 30 évig, mi- kor Skát meg Tarokk járja. Közöttünk pedig né- hány valóságos bajnok ivó. Természetes, hogy mint minden sörös vizjátéknak, úgy ennek is kel- lett még egy harmadik felvonás is adni. Három filiszter kivételével, tehát öten elindultak új hont foglalni el. Mire azonban oda értünk a — Stamm- kneipeba — utközben arról portyázásokat téve, átkozott rosszul állott vagyoni mérlegünk.

„Ez hát ugyan gazdálkodás! fillér nélkül — hitel nélkül — órák nélkül — már hogy a fe. . .”

Igy álltunk mi, öt gyász vitéz, az „arany bá- rány” kerek asztalánál, kétségbejött pillantásokat vetve egymásra és meg két-sébejöttöbbsen tekintve a büfét mögött álló potrohlos vendéglőre, a ki bennünk még csak lenező vigyorában sem akart részesíteni.

„Tehát hitellebe és jó szóra már egyetlen po- hárt sem kapunk, bárányka?”

A bárányunk szóltott vastagbőrű kővér medve pedig úgy ránta a fejét, hogy elő kocsonyának is beillett volna.

„Egy csöppet sem, míg a régít le nem fizetik;

már csaknem elszokik az ember a doktor urak pénzétől.” (Neki minden studens már előre doktor. Tan azért kapunk oly nehezen diplomát?)

Mi pedig csak vállainkat vonogattuk, összeb- bujtunk meg az „arany bárány” visszatért ívegei öblögetéséhez. Egy ideig csak gondolkotunk mit tévők lenni, míg végre az — altes Semester — a legidősebb azt mondja: te Schultze, kisérelj meg a kutyáddal, mert hát az mégsem járja, hogy mi huz- zok a rövidbebet, hogy a bárány rajtuk nevessem! Hisz tudod, hogy jobban szereti kutyádat, mint téged, az egyzser megígért 20 márkát tán most is ide adja.” Schultze, a legifjabb közöttünk, gyöng- e sóhajit erőstevn utnak, mintegy védőleg a hatal- mas dogge fejére tetta kezét.

„Könnyen mondjátok ti ezt, hogy néz majd Fritz réam, ha hiányzik. . .”

Egy hatalmas kezaj és tovább nem beszél- hetett.

„Te filkó! bizd azt réam, megdondotuk mi azt. Kutyádat azon feltétel alatt adod el, hogy addig is, míg itt maradsz a szobában, a kutyá oldalánál maradj. Majd meglátjuk, hogy itt lehet- e őt fogni, ha távozni készülünk!”

„Hu, jó; de hát . . .”

A kutyá tulajdonosa nem nagyon lelkesedett az ilyen tervben, de megpillantván a szomjas ar- czokat és tudatára jutva annak, hogy a kompánia becsületét ő, egyedül csak ő mentheti meg, hit- lenen határozott és felugrott.

„É! bárány! monda csak, hogy állunk a Caesárral? van-e kedve fölcsapni? Alig szóltott még és a vastagbőrű medve már kezét nyujtva sietett asztalkához.

ben tegye meg a szükséges kezdeményezést; vagy ha ezt bizonyos okok folytán nem tartaná czél szerinek, úgy talán mi tanítók, mint testület vegyünk kezünkbe — a törvényhatóság erkölcsi és anyagi támogatásával — az iniciatívát. Erre való tekintettel rendezünk még a nyár folyamán egy nagyobb számban nyári mulatságot, hazafias ünnepeivel összekötve, pl. magyar énekeknyev, egyzóval a magyarosítás czéljaira. — Ez a mulatság lehetne egyszerűs mind a szervezkedés kiindulási pontja.

6. Érezzük, tudjuk mindnyájan, hogy mindaddig, míg az iskolai mulatságok körüli eljárás odinma egyedül a tanítóra hárul, — míg iskolánk felelőseiben, vezetéseben a szakértő közvetlen helyi felügyelő, befolyás nem érvényesül: mindaddig rendezéses iskolázatásról, egységes és általános magyar nemzeti intenzív-népevelésről nem beszélhetünk. Ez pedig egyedül a járási szakfelügyelő útján valószínűsíthető meg. Ma, mikor az országgyűlésen is hangoztatják a járási szakfelügyelet eszméjét, tehát az illetékes factorok belátása, helyes érzéke mellettünk van: nagyon is aktuális a kérdéssel behatóbban foglalkozni annál inkább, mert az iskolai szakfelügyelet fogalma egyesek szemében talán még sem azt jelenti, a mire mi célzunk s így nagyon is kiváratós, hogy álláspontunkat illetékes helyen kifejtsejk, — sőt nemzetiségi viszonyainkra való tekintettel egyenesen kérelmezzük, hogy a járási iskolai felügyelet Vasvármegyében minél előbb szerveztessejk.

7. Használjunk fel minden alkalmat és befolyást arra, hogy tanítói fizetésünk emelését előmozdítsuk. Míg a szegénységgel kell küzdenünk, addig csak félkezelt munkálkodhatunk a magyar nemzeti népevelés érdekében, mert a másik kezünkkel anyagi létünkért kell küzdeni. Első sorban az állami néptanítók azok, kik aránylag gyengén vannak dotálva. Ha az állami tanítók helyzete javulni fog, úgy ennek okvetlen visszahatása lesz a felekezeti tanítókra is. — Ugyanazért állítsuk össze felekezeti iskoláink működő kártársaink fizetési táblázatát, állítsuk ezzel szembe az áll. tanítói fizetéseit s világosan ki fog látni, hogy a felekezeti tanítók átlag jobban vannak fizetve, mint az államiak. Egy okosan hangoztatott s jól protesztált kérvényben fejtsejk ki a közoktatási miniszter előtt helyi viszonyainkat, körülményeinket, utaljunk eddigi működésünkre, jelezzük, hogy legtöbbször ingyen tanítjuk a vallástant, s tanítaink fogjuk az egyházi énekeket is Mi erő-

sen hisszük, hogy kérdésünk nem fog süket felekre találni, különösen nem em, mikor az áll. tanítók fizetésének rendezése, az előzmények után szinte elődázhatlan.

8. Karoljuk fel a gyűmölcsenyésztés, méhészet s a gazdaságj ügyait, melyek összhangban állnak saját anyagi érdekünkkel s azon helyzetet, melyet a tanító a nép között elfoglal. Ily értelemben alkalimlag alapítsunk egy terjedelmes gyűmölcsetelepet, nyári ádülőhelyet, melynek révén adjunk példát, mutassuk meg, miként lehet a szepet a hasznossal egyesíteni, melyik az a forrás, melyből népünk, ha hozzá való esze s szorgalma van, bő jövedelmet merithet. A gazdasági érdekeknek ilyen felkarolásával, a példaadásal, nevelő oktatásunkkal illy szellemben való vezetésével fogjuk magukat a társadalomra valóban hasznossá és nélkülözhetlenné tenni.

9. A miniszteriumnál sürgetsejk a fuvarés napidijakat is oly kiterjesztéssel, hogy körünk minden tagja kivétel nélkül részesüljön fuvar- és napidijakban legalább évenként egyszer. Ha pedig ez nem volna kivethető, úgy alakuljon a tanítókör szabad együleté, a mikor is évenként csak egyszer tartunk gyűlést s hassunk odá, hogy vármegyénkben is a hivatalos tanítótestület legyen független együleté képviseleti alapon, mert csak ily uton remélhető, hogy vármegyénköszes tanítóit egyesítésre bírjuk.

10. Vegyünk részt kellő körültekintéssel minden oly társadalmi mozgalomban, melyek által a hazát s a közérdekét szolgálhatjuk. Rendezzünk alkalimlag hasznos összejöveleteket, ünnepieket, mulatságokat. Keressük a tisztességes, de nem toladó társadalmi érintkezést és összeköttetést. Forgassa a tolat, aki tudja. Jeles kártársainkat becsljük meg, érdemeiket ne csorbítsuk, de inkább gyarapítsuk, mert kártársaink érdeme mindnyájunk vagyona.

Belátjuk, hogy fentebb elsorolt programunk oly bő anyagot ölel fel, melynek feloldozása, kivitele évek kitartó munkásságát kívánja. De épen azt tartjuk helyesnek, hogy egyleti működésünket előre meghatározott elvek, kitűzött czélok szerint irányítsuk, mert csak így fogunk következetes és hatásosabban maradóan értékű tevékenységet kifejthetni. A kör belátásán fordul meg, hogy időrendben mily feladatok oldassanak meg a szükséghez képest.

Sziveskedjék a kör javaslatainkat elfogadni s azokat a kör jegyzőkönyvébe beírni, hogy megállapodásaink, munkanyagunk mindenkor könnyen betekintethetők legyenek.

E programot a kör pontról-pontra történt tárgyalása után egész terjedelmében elfogadja s jövő munkálkodásának alapjául ezennel magáévá teszi oly megjegyzéssel, 1) hogy az mint ilyen szóról-szóra belevetések a jegyzőkönyvbe; 2) hogy az 5. pont kívánalmaitval szemben egyelőre csak egy magyarosítási osztályt létesít a saját kebelében; 3) hogy az említett pontnál Takács R. István alelnök által bejelentett ama biztosítást, mely szerint a muraszombati guzd fiók-egylet kiküldött bizottsága e szakosztályba szivesen belép, munkálkodását támogatja, sőt a rendelkezésre álló pénzüsszeget is az eszme szolgáltatóra átadja — örömmel fogadja, a guzd fiók-egyletnek eddigi munkálkodásáért hálás köszönetet fejezi ki, a maga részéről hazafüli hével fogván kijelölt czéljának eléréséhez. Egyuttal az elfogadott program 3. pontjában körülírt állandó bírói bizottság elnökévé Takács R. István, rendes tagjává Kondor Ferenc és Vucák Sándor, — póttagokká pedig Völgyi Ferenc, Sinkovich Dénes és Láng Ignác megválasztatván, megbizatik ezuttal nevezett bizottság, miszerint a jövő őszi körgyűlésre kidolgozandó pályafeltelt kivételesen s utólagosan tűzze ki maga s azt idejében minden egyes köri tagnak hozza írásban tudomására.

VII. A jövő őszi körgyűlés helyül kivételesen Csodánk, körülb-ültes idejül pedig október hó I. fele tüzetik ki. Telelének megállapítása s tisztikarra és a bírói-bizottságra bizatik.

VIII. Alelnök indítványozza, miszerint a kör, mely közéleti fellállásával a második évtized végéhez, e második évtizedi munkásságára is, miként az elsőre nézve tévé — rövid visszapillantást vessen egy valaki által megindított műben.

Indítvány helyesséssel találkozávan, a visszapillantó mű megírásával indítványozó alelnök és köri jegyző bizatik meg.

IX. Láng Ignác indítványozza, miszerint — a Battyandon 1886. évi október 14-én tartott gyűlésünkről felvett jegyzőkönyv XIII. pontjában Sleibich Ignácnak ott jelzett egyik indítványára a kör határozata olyformán levén fogalmazva, hogy könnyen félreértésekre adhatna okot: a kör nyilvánítsa ki, miszerint Sleibich indítványán lény-gűleg hazafis intentio vezetése s csak félreértésen alapul képzelt serelme.

A kör ez indítványozott kijelentést készséggel megteszi.

X. Hunyadi Nándor indítványozza: a) hogy a gyakorlati előadás mindig írásban is befejeztessék; b) hogy a gyűmölcsenyésztési vándortanítónak körünkben leendő működési megjelenése sürgettessejk; és c) keresztessék meg a kir. tanfelügyelőnek, miszerint intézkedjék, hogy az állam által kiadott Gönczy-féle magyar A-B-C-és könyv II. részében ama líra, mely szerint a nagy betűk használatával nyomtatott olvasmányok előbb fordulnak elő, mint mielőtt a megfelelő nagy alaku nyomtatott betűk ismertetének — az újabb kiadásban javíttassék ki.

Az a) alatti indítvány nem fogadtatik el; b) alatti alelnök némeley felvilágosítására visszavonatt; c) alatti helyesséssel fogadtatik, annak értelmében eljámi az elnökség felkérétt.

Ezzel a napirend kimerítetvéen, elnök a gyűlést bezártnak jelenté ki.

KOLOSSA FERENCZ,
köri jegyző.

Hírek és különfélek.

— **Az olasz király a vasmegei hadgyakorlaton.** Megbizható forrásból úgy értesülünk, hogy Umberto olasz király szintén meglátogatja királyunkat a vasmegei hadgyakorlatokon. Ez a gyakorlat a fejedelmi személyeknek nagy találkozója lesz. Megirtut volt már, hogy Vilmos német császár, az orosz trónörökös, a dán trónörökös szintén jelen lesznek ottan. A fejedelmi vendégek lakásainak berendezéséhez eddigleg 70 keci luort és egyéb fölszerelést szállítottak Köszegre. A hadgyakorlatról magáról azt írják, hogy a döntő körök előtt Frigyes főherceg hozta szóba a vasmegei megszállási vonalat, mint a tervezett nagy hadgyakorlatokra legalkalmasabbnak mutatkozó területet. Albrecht fig. báró Beck törökari főnök lement a helyszínére és teljesen elfogadtatának találta Frigyes fig. ajánlatát. A döntő gyakorlatok és az elvonulás Szombathely közvetlen vidékén lesznek.

— **Adomány.** Metzker Mátás uradalmi számtartó a büntetés ezimén bevetti 2 forintnyi összeget a muraszombati kisd-ódóvónak átengedni sziveskedett, a miért is fogadja az egyleti elnökség hálás köszönetét.

— **Orgona-szentelés.** A csendlakai plébánia-templomban a közelmúlt napokban tartott meg az orgona-szentelés, habár szerény, de lélekemelő ünnepélyességgel. Az egész szertartást, valamint az alkalmi beszédet dr. Ivanóczy Ferenc csendlakai esperes-plébános ur tartotta, a töle megszokott hatásos előadással. A szertartásnál a vidékei lelkesek segédkeztek. Az orgona remek művészi alkotás s a templom stíljével megegyező góthi modorban készült 14 szépen összeállított változatban s 738 sipot foglal magában. Angster pécsi orgonaépítő remekművet alkotott. A szentelés alkalmával Murkovics János alsó-lerdvai tanító jótéjt rajta, a szép játékkal mely áhítatra gerjesztvén a hívőket.

— **Iskolai zárvizsgák.** A muraszombati róm. kath. iskolában június hó 19-én, — a csendlakai r. k. iskolában június 22-én, — a halmai állami iskolában június 21-én, — a vizenldvai róm. kath. iskolában június 27-én, — a máriahavasi r. k. felekezeti iskolában június hó 3-án lesznek az 1892 — 93 tanévi zárvizsgák megtartva.

— **A koronártekéi kötelező számlatása** a magyar és osztrák pénzügyminiszterek megállapodása szerint 1895. január 1-én lép életbe.

— **Visszahelyezett körjegyző.** Hosszu évek óta fel volt állásától figgesztve Márkus Ferenc rumi körjegyző. Súlyos vádak terhelték, melyek miatt a fenytöl-törvényszékkel is meggyűlt a búrja, de az évekig tartó herce-herce vége az volt, hogy a curia Márkust teljesen fölöntentte. Most már a fegyelmi térre került a dolog, azonban ott sem találtak bűnösnek s így Márkus a napokban visszahelyezettét hivatalába.

— **Báró Huszár Károly,** a magyar delegáció tagja, gyengélkedése következtében nem járhat el az élésekre s lemondott. Helyette gróf Battyányi Tivadár képviselőt póttagot hívták be.

— **A most alakult „Dunaúti Dalosövetség”** első körgyűlését az őszi hadgyakorlatok tartása idején Szombathelyen tartja, mikor a

„Topp, mint a múlt heten mondtam 20 márká.”
„Nem többet!”

Az „arany bárány” vastag bíru medvéje egy pillanattal csak gondolkozott, azután leemelte a falon függő óriási táblát, melyen bizonyos helyt kétféle többszörösen végig húzogatott. „Félték még a régi adósságot is túrlóm, de szót se többet.”

„Bou! most pedig 61 kancsórt rajkon ide le, mire indulkim, kutymán az óné.”
Félig elfojtott neveléssel dugta a kiesi Schultze zsebébe a fényes aranyat és a habos kancsórt egymásután frültek — befelé.

„Ejjen Caesar.” „O du schöne Wirtin von der grünen Lúnde.”

Későre járt az idő jóval éjfel után, midőn Schultze a pohárszék (buffé) mögött szundikáló medvét magához szólta.

„Fizetek!” — „És te Nero végezd kötelességedet” susogta fáradtan nyugtázó kutyájának, kinek időközben nevé is felejté.

„Kerek számban tíz kör azaz ötven kancsó adja tudunkra a medve.”

Schultze előhúzza a fényes huszást, mely olytán peng, mintha fájdalmasan sírna. „Szegény Nero! ez a te vétdőrád.”

Hozza az eb megértette-e ezen szavakat, avagy az östán bírta-e róla, azt nem tudom, de annyit még láttam, hogy az ura térdéről le-húzza a talpat és mintegy aggodalomtól eltelve a vendéglőshöz simult.

Schultze beözegteté midőn az ajtóban állottunk akkor meg-hívogatta, de hiába! az az értelemellen állat nem tudta felismerni az urát, látván, hogy az az vendéglőben késpénzzel fizeti a dísz-járát. Ée hát minden diák komodorának az eszejárása, de én Urbán napján még em láttam napvilágot.

KAUNITZ LAJOS.

szombathelyi férfi-dalkör fenállásának 30. évfordulóját ünnepli.

— **A muraszombati dal- és zene-egylet** 1893. évi július hó 2-án Vízvendégetársas kirándulást rendez, melyre a f. közönséget tisztelttel meghívja. Program: 1. Déli 12 óra körüli kezdés a „Korona” vendéglőben Muraszombathán. 2. Délután 1 óra körül indulás. 3. Délután 4 óra körül megérkezés Vízvendégre és kirándulás a plébánia-erődbe. Versenytekészes ugyanott. 4. Délután 6 óra körül hangverseny a r. k. iskola helyiségében. 5. E-ti 8 óra körül társas énekzés Ruffel János vendéglőjében. 6. E-ti 9 óra körül táncmulatság ugyanott. Belépti díj a hangversenyre: Személyre 50 kr. Csakdjegy 1 ft. A tiszta jövedelem az egytel zongora-alapja javára fordítatik. Kedvezőtlen idő esetén az erdőbe való kirándulás és a versenytekészes elmarad.

— **Itt a vakáció.** Nehány nap és széles ez országban halljuk a diáksereg ajkáról a felkiáltást: „itt a vakáció!” Kíváncsok vagyunk, hogy a tanulók a szünidőt hasznosan és kellemesen használják fel a mulatságok között a könyvről se feledkezzenek meg egészen, mert különben a tanítóok egész évi fáradsága kárba veszett.

— **Nagy zivatar.** Június 15-én Sombathely jéggel vegyes zápor volt, mely a szénát tönkre tette s a gabonaművekben is tetemes kárt tett. Szerdahelyen pedig a szőlőket mintegy felére megsemmisítette, a burgonyát megsemmisítette. A kár itt is igen nagy.

— **Algimnázium.** Szt.-Gothárdon a jövő tanévről kezdődőleg első osztályúval megnyitja az a. fokozatú angol nyelvű felkészítő állami algimnázium felállítását engedélyeztetett.

— **A dunántúli h. c. vasutársaság** f. é. június 1-én egy pozsony-szombathelyi vonalra, mint zalai, nevezetesen boba-csáktornyai, ukkapolyai és törje-szent-gróti vonalra a m. kir. államvasutak jelenleg érvényben álló áruújszájával azonos oleo áruújszájából léptette életbe, mi által a közönség körében a nevezett vasutak magas szállítási illetékei ellen felmerült panaszok teljesen tárgyalatnokokká váltak.

— **Eladó tenyész kan.** Kondor Ferencz tantónál Halmoson egy erős angol fajú tenyészkan eladó: ki megakarja venni, közvetlenül nevezetkez forduljon.

— **Gyilkosság.** Marokföldön (Zlamegye) egy földműves gazda szolgáját egy főbe ütötte, hogy azonnal meghalt. Ezt látva a gazda, felvitte a holttestet a ház padlására s ott felakasztotta, hogy így öngyilkosságának tűnőn fel a dolog, a gyant magáról elhárítsa. Az alsó-lelvári járásbíró és a járási orvossal kiment a helyszínre s honoltság után constatálta, hogy a férfi először agyonlét lett s aztán akasztott fel. A gazdát azonnal elkisérték csendőri felügyelet alatt Alsó-Lendvára.

— **Meghívó.** A szombathelyi polgári és középkereskedelmi iskola tanuló ifjúsága az intézet teljes kifejlesztésének megünnepelésére 1893. évi június hó 24-én az intézet alkalmas kertjében az alábbi műsorral és táncszalag egybekötött tavaszi táncmulatságot rendez. Személyre 60 kr., csakdjegy 1 ft 50 kr. A tiszta jövedelem az önképző kör, zeneegylet és a szülőalap javára fordítatik. Műsor: Körvonalas zenekíséret mellett a város főbb utcáin délután 4 óra körül. 1. Nyereménytelen egybekötött mulatott játékok, Esti 7 óra körül: 2. Popcorni. Friton G.-től, jászcsa az ifjúsági zenekar. 3. „Ebéd után.” Petőfi S.-től, szavalja Eppinger Miksa. 4. „Rigoletto” Verdi J.-től, jászcsa a zenekar. 5. „Első szobor” Vörösmarty M.-től, szavalja Bíró Károly. 6. „Keringő” Grasspointner A.-től, jászcsa a zenekar. 7. „Egy kedves ember” (monolog) Gabányi A.-től, szavalja Friedrich Árm. 8. „Uhl indulója” Komzalkó, zenekarra átírta Szunmár Károly, jászcsa az ifjúsági zenekar. Tancz, melyhez a zenét városunk első zenekara szolgáltatja.

— **Szedelgés az ezredéves kiállításnál.** Az ezredéves kiállítás igazgatósága a következő sorok közlésére kérte fel a lapokat: „Járvétele fordultak már elő esetek, hogy hozzájuk érkezett jelentések szerint egyes szedelőgok felajánlották iparosainknak közreműködésüket arra nézve, hogy bizonyos összeg lekötése ellenében vagy jó helyet biztosítsanak az illetőknek a kiállítás területén, vagy hogy bizottsági tagságra való kinevezésüket fogják közvetíteni. — Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága kötelességének tartja az érdeket közönséget arra figyelmeztetni, hogy minden ténykedésben hivatalosan jár el. Közvetítőket mindenütt mellőz s minden figyelmeztetőket szolgálat-felvitelével vagy magyarázattal. Óva int tehát a kiállítás által érdekelte közönséget, hogy a közvetítői ajánlatoknak s általában a szedelőgok igéreteinek hitelt ne adjon előforduló ily esetekben a legközelebbi rendőri közleg közbenjárását igénybe vegye. Budapest, május 30. Az 1896 iki ezredéves orsz. kiállítás igazgatósága.”

— **Vendégszerető madarak.** Mig az embori társadalomban az az elv, hogy az erősebb elnyomja a gyengét, addig az állatvilágban gyakran észlelték már tudósok, hogy az erősebb álla-

tok megvédik a gyengéket. — Így számos apró madár, ha jön az ősz, vándorutara két enyhébb égi alá. De szárnnyal gyengék s nem tud a 350 angol mérföldt széles földközi tengeren átrepülni. Ilyenkor aztán a nagyobb vándormadar pl. a daru is, határa fogadja a kis énekest s átszállítja a tengeren.

— **A mi a püszéreknek nem lesz inyere.** Zríehiben jelenleg egy nemzetközi vendéglő-kongresszus folyozik, amely határozottlag kimondotta, hogy megszűnteti a borvialókat. — Különös is az, hogy az utazó számlájában felvéve találja, s mégis a szobapénzért, szobaleány, ételhorló stb., a mint ezen magas hivatalok vannak, mind tartja a markát.

— **Pest 1722-ben.** Alig van város, mely oly rövid idő alatt oly óriási mérvben fejlődött volna, mint a magyar főváros. Így 1722 ben Pestnek 23 utcája volt. Ezek fölött mindössze 4 rendőrkörököt. A bíró évi fizetése 150 ft volt, a jegyző 25 ft, a városi bíróé 30 ft. Akkor Pest még csak belvárosból állott, melynek legszebb épülete a piaristák városháztéri egyemeletes háza volt.

— **Gyors gyufagyár.** Mily bámulatos gyorsasággal dolgozik némely gyár, arra egy kaliforniai gyufagyár gyorsasága vet némi fényt. E gyufagyárban ugyanis 30 perc alatt egy 20 láb hosszú fatömböt kész gyufává dolgoztak fel.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Kőszeg város Major János ottoni prépost-plébános a város dispolgárvára választotta. — **Az urlovasok** társasága Szombathelyen most másodikban is jól sikerült lövésnyert rendezett. — **Törlökön** f. hó 3-án véletlen szerencsétlenül folytán Novák Teréz 7 éves leánygyermek a vízbeült. — **A német-újvári** iparhatóság megbizottak folyamodtak a keresk miniszterhez, hogy Német-Ujvár székhelytel kerületi betegsegélyző pénztárt engedélyezzen. A miniszter ezt megtagadta, de által a törvényre, mely megengedi az ipartestületi betegsegélyző pénztárt felállítását. — **Csákányon** a difteritisz és vérheny sűrűn szedi áldozatait a gyermekek között. — **A régészeti** egyelet ma jun. 18-án d. e. 11 óráig közzétette tart.

— **A hazából.** Baross Gábor szobrára eddig 78.804 ft gyűlt be. — **8.000.000** ft értékű 2 frtosok váltattak be. — **Kolozsvárott** Mátyás király születési házáat honvédműházzá alakították át. — **Kneipp** plébános jun. 12-én a Margitszigeten felolvasást tartott. — **A zalamegyei** gazd. egyesület Házky Kálmán jelentése szerint 1892-ben sem terménykiállítás, sem állattízjázásokat nem rendezhettek részint a gyenge termés, részint a szájs és körömfajások miatt. Az egyesület vagyona 53 ezer 332 ft; bevétele 21.441 ft, kiadása pedig 20.325 ft volt. — **Kálló** községben a napokban erős zivatar volt. Két földművelő a nyitott ablakból nézte a zivatart, midőn közvetlen közelükben a villám lecsapott. A levegő rázkódása ily erős volt, hogy a két földművelő megnémit s beszélő képességet mind a 2 elvesztette. — **Csepreg** sornomegyei község, majdnem teljesen legett. — **Erkel Elek,** a Népszínház első karmestere jun. 10. állói-uti klinikai kórházban meghalt.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Képes Irodalom-történetéből,** melyet a legjelesebb irodalom- s művelődéstörténelmi írók közreműködésével Beöthy Zoltán szerkeszt, megjelent a hatodik füzet, az előbbiekhöz hasonló gazdag tartalommal és illusztrációkkal. A mostani füzetben Kardos Albert befejezi a XVI. század vallásos irodalmának méltatását, élénk képet rajzolva az akkori protestáns szellemi mozgalmakról, az új hitűrt kizűd prédikátorok működéséről s a heves hitvitákról. Hegdűts Istvan a XVI. századbeli humanista hagyományokat ismerteti, melyeknek apóiól különösen az erdélyi udvarban találtak pártfogókat. Szilágyi Sándor a század történetirodalmáról értekezik, a latin s magyar nyelvű történetírásról kivül az egykoru emlekiratokra is kiterjesztve vizsgálta. Utána jogi irodalmunk kitűnő szerző: Hajnik Imre, a régi magyar jogelétről s Werbőczy nagyhírű Hármaskönyvéről értekezik, — ismerteti létrejöttének körülményeit, tartalmát és fontosságát, a mennyiben a magyar jog tudományos művelését ő tette lehetségessé s neki köszönhető, hogy id-eg-jen jog a magyar soha ki nem szorította. Végül Szilágyi Áron kezdi meg a XVI. századbeli lyrát költészet méltatását. A füzetet érdekes illusztrációk teszik még becsesebbé. A szövegben a XVI. századi irodalom legjelesebb termékei vannak bemutatva: egy-egy lap Sylvester bibliafordításából és a Hármaskönyvből, Meliusz Prédikációinak czimlapja, magyar körirat képpel, Telgöldi egyik munkájából az előző; továbbá Verancsics esztergomi érsek és történetíró arczképe, Werbőczy nevelőírása s II. János király címere. Külön melléklettel: a Jordánszky kódex egyik diszlapjáról val a honlapján, a fedőlapon szövegolvassal, s Sylvester Új testamentumának czimlapja vörös és fekete nyomásban. Mindkettő

igen sikerült terméke a nyomdai technikának. A Képes Irodalomtörténetéből minden két héten jelenik meg egy-egy füzet, 40 kr. árban. A füzetek minden könyvkereskedésben kaphatók. Előfizetés 10-10 füzetre 4 frjtával az Athenaeum könyvkiadóhivatalához (Budapest, Ferenciek-tere 3.) vagy bármely hazai könyvkereskedéshez, címzett: — **Jókai Mór képes diszkidásából** a Magyar Nából folytatásaként megjelent a 7. füzet, gyönyörű szövegképekkel. Ezen füzet ára 40 kr. — A Magyar Nából 17-18 füzetben lesz teljes s hazai disznumkánkának lényeges gazdagodását fogja képezni. Egy-egy füzet ára 40 kr.

— **Minden intelligens embert** érdekelni fogja az új irodalmi termék, mely a fő-és kézikönyvokban több kiváló író és hirlapíró közreműködésével mellett Weninger János hirlapíró szerkesztése s kiadásában az „Országgyűlési Értesítő” nyomdájában most kerül sajtó alá. Emlék-album lesz az a milleniumi vonatkozólag, Magyarország ezredéves társadalmi (írásban és képen) czimvel, terjedelmesebb füzetes kiadásban, melyhez annak idején díszes bekötési táblák járának. Ez emlék-albumban minden intelligens egyén arczképe, életrajza és családi összeköttetései közzé lesznek, mi által nemcsak az lesz elérve, hogy a jelenkor társadalmi a késő utókornak át lesz adva, de rendkívül fontos adatokat foglal magában az egyes családok összeköttetéseknek ismertetésére nézve is, és így számtalan család nyerhet tájékozást a saját eredetéről, illetve rokoni ágazataira vonatkozólag. Az arczképek és életrajzok — kivéve az ország diguitásait, a kik az emlék-album elején lesznek csoportosítva — oly sorrendben közzétettek, a milyben azok a szerkesztésébe jutnak, az album utolsó lapjain azonban befutóros névmutató lesz, melynek segítségével bárkinek életrajza és az egyes családok arczképcsoportja könnyen feltalálható lesz. Ez emlék-albumot tehát méltán nevezhetnők a társadalom „Lexikon”-jának is, melyben a társadalmi egyénekre és családokra vonatkozó adatok nemcsak a jelenkorra, de a késő utókorra nézve is, számtalan irányban beláthatatlan előnyöket szolgáltatnak. De egyesek életrajzaik adataiban még a városok, községek, egyesületek, közműintézetek stb. történeteire (kelekezésére és fejlődésére) vonatkozólag is nagybecsű kincsek lesz az utókornak szolgáltatva, — bizonyára észszerű lesz tehát, ha senki sem tekintti a személyére vonatkozó adatoknak közzétételét, megőrkötését talán hiszának, hanem a közismeret és az utókori iránti kötelességnek. Arczkép hiányában a szerkesztőség csupán az életrajz adataira és az illetők családi összeköttetéseiére fog szorítkozni. Ez emlékalbum f. hó 15-től, esetleg 20-tól kezdve minden hónap 1-én és 15-én füzetes kiadásban (22×28 centiméter nagyságban) fog megjelenni és a millenium megünneplése, illetve az országos kiállítás alkalmával nyeri befejezését, amidőn pompás diszkötésben a kiállítás is szerepelni fog. E nagyszabású irodalmi terméknek rendkívül érdekes részét fogja képezni Magyarország ezredéves társadalmi fejlődésének leírása, a honfoglalástól kezdve korunkig, melynek megírására a szerkesztőség s kiadói hivatal történelmi íróink számára a legközelebbi napokban irodalmi pályázatot fog hirdetni. E mű képezi majd a kiadmány legutolsó füzetét, az emlék-albumnak azonban (a bekötés alkalmával) előlévő, melyhez Magyarország diguitásának arczképcsoportozatai s életrajzi füzetek. E nagyszabású mű előlévési ára: egész évre 12 ft, félvére 6 ft, negyedére 3 ft; havonként tehát csak 1 ft. Füzetenként, vagy album alakú díszes kiadásban 50 kr. Az előlévőnek a „Magyarország ezredéves társadalmi írásban és képen” kiadói hivatalába (VII. Óvoda-utca 5. sz. II. em.) intézendők.

A nap és éj hossza.

Juni	A nap		A hold		Piaczi árak:
	kel	nyugszik	kel	nyugszik	
18.	4. 4	7.59	8.33	11.35	Buza 7.30 7.40
19.	4. 4	7.59	9.56	11.53	Rozs 6.75 7.—
20.	4. 4	7.59	11.10	regg.	Zab 6.50 7.—
21.	4. 5	7.59	este	0. 9	Lóherm. liter — 7.0
22.	4. 5	7.59	1.27	0. 26	Lenmag — 10.—
23.	4. 6	7.59	2.34	0. 42	Kukorica 5.— 5.50
24.	4. 6	7.59	3.42	0. 58	Bákköny 6.50 —.—
					Köles 5.50

Budapesti gabona-árak.			Bécsi gabona-árak.		
Buza	8.10	8.55	Buza	7.60	7.63
Rozs	6.75	7.—	Rozs	6.65	6.68
Tengeri	5.20	5.25	Tengeri	5.05	5.08
Köles	4.40	4.40	Köles	—	—
Zab	7.10	7.40	Zab	5.85	5.89

Nyiltér.*

* Az e rovat alatt közöltéket nem felelős a szerk. Egész selyem mintázott Foulardok (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 kről 3 ft 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemzsebkendőket 41 kről 11 ft 65 krig szállít — sima, kocskás, csikos,

